

Αναστοχασμός πάνω στην πολυπολιτισμικότητα

- ▶ Η πολυπολιτισμικότητα έχει δύο όψεις. Είναι ένα θεωρητικό ζήτημα που αφορά την οργάνωση διαφορετικών εθνοτικών ομάδων. Η εκάστοτε πολιτισμική πλειοψηφία καλείται να σεβαστεί τους όρους ύπαρξης διαφορετικών εθνοτικών ομάδων*. Ταυτόχρονα, τίθεται επί ταπύτους μια γενικευμένη συζήτηση γύρω από το πώς η Πολιτεία αντιμετωπίζει τους «Άλλους»». Όπως αναφέρει ο Λαβράς (1999: 28): «Η συζήτηση περί πολυπολιτισμικότητας αντιπροσωπεύει μία εξαιρετική ευκαιρία για δύο λόγους. Πρώτα-πρώτα διότι μας προσκαλεί να διανοηθούμε πάνω στις προϋποθέσεις συνύπαρξης και ουσιαστικής συμμετοχής στο ίδιο πολιτικό σύστημα ατόμων και ομάδων που ανήκουν σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια αναφοράς. Μία σημαντικότερη συνέπεια είναι ότι τίθεται έτσι σε νέα βάση η προβληματική της ιδιότητας του πολίτη και της σχέσης μεταξύ ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων. Κατά δεύτερο λόγο, η εν λόγω συζήτηση είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσα διότι θέτει με νέους όρους το ζήτημα των θεωρητικών και θεσμικών προϋποθέσεων της φιλελευθέρης πολιτικής»».
- ▶ Είναι όμως και ένα ζήτημα που αφορά τη δημόσια εξουσία. Σημαίνει απλά πώς το Κράτος οφείλει να συγκροτήσει δομές με σκοπό την μη προσβολή δικαιωμάτων του και τη διαφύλαξη της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας*. Ταυτόχρονα, ωστόσο, το προσφυγικό και μεταναστευτικό είναι τμήμα της δημόσιας πολιτικής, όταν η χώρα υποδοχής δημιουργεί τις προϋποθέσεις διαλόγου με άλλες χώρες για ανάσχεση ή για περιορισμό του προσφυγικού ζητήματος. Όπως αναφέρει ο Παπαταξιάρχης (2020): «η διαχείριση του χώρου βρίσκεται στην καρδιά του προσφυγικού και μεταναστευτικού ζητήματος. Το ποιος δικαιούται να βρίσκεται πού, πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις αποτελεί κορυφαίο διακύβευμα σε όλες τις βαθμίδες του ζητήματος, από το επίπεδο της γειτονιάς μέχρι αυτό των διακρατικών σχέσεων»»
- ▶ *Η πολιτισμική πλειοψηφία οφείλει να σεβαστεί το συλλογικό βίο των μελών μιας εθνοτικής ομάδας. Αυτό σημαίνει πρακτικά τη δυνατότητα αυτοπροαίρετης (συλλογικής) διαμόρφωσης του βίου υπό τον αυτονόητο όρο της ευθύνης απέναντι στους άλλους, δηλαδή με απαφυγή των επιπλοκών εκείνων που θα τους προσέβαλλαν στην αντίστοιχη δική τους ικανότητα αυτοπροσδιορισμού (Σούρλας, 2017: 17)
- ▶ *Ο Άλλος είναι πρωταγωνιστής της πολυπολιτισμικής σκηνής. Είναι ο «ξένος» που ενσαρκώνει την ταλάντευση μεταφράζεται ως ενδεχόμενος κίνδυνος για τη σταθερότητα και προκαλεί αναστάτωση στην τάξη της κοινωνίας (Bauman, 1992 σπ αναφ Τολίου 2020: 17) .Η όπως ο Γκοβάρης αναφέρει (2004: 21-22 σπ αναφ Ζαχαρία 2018: 2) ως ξένος προσδιορίζεται αυτός που δεν προβλέπεται ως μέρος της ισχύουσας πολυπολιτισμικής πραγματικότητας και που μπορεί να αμφισβητήσει τα αυτονόητα στοιχεία της.
- ▶ * Ο όρος αξιοπρέπεια χρησιμοποιήθηκε πρώτα πρώτα από τον Kant με την έννοια πώς ο άνθρωπος είναι ένα έλλογο όν, που ενεργεί βάσει των αρχών του. Στην πορεία τη έννοια της αξιοπρέπειας ταυτίστηκε με αυτή του «καθολικού ανθρώπινου δυναμικού», της δυνατότητας δηλαδή που έχει ο άνθρωπος να γίνει ή να κάνει κάτι. (Γιαννουσοπούλου 2017:43)

Τι είναι πολυπολιτισμικότητα?

- ▶ Πολυπολιτισμική είναι η κατάσταση εκείνη που χαρακτηρίζεται από τη συνύπαρξη διαφόρων πολιτισμών και διακρινόμενων μεταξύ τους πολιτισμών (Μπαμπινιώτης, 2004)
- ▶ Η πολυπολιτισμικότητα ως ένα μωσαϊκό απόψεων
- ▶ Πολυπολιτισμικότητα (ως μωσαϊκό) είναι ένα σύστημα κοσμοθεωριών και συμπεριφορών το οποίο αναγνωρίζει και σεβεται την παρουσία των ποικίλων ομάδων σε μια οργάνωση ή σε μια κοινωνία, αποδέχεται και σεβεται τις κοινωνικές και πολιτιστικές τους διαφορές, ενθαρρύνοντας τις και δίνοντας τους τη δυνατότητα να συνεχίσουν την προσφορά τους σε ένα ενδογενές πολιτιστικό πλαίσιο που ενδυναμώνει την οργάνωσή ή την κοινωνία (Rosado (1997 όπ ανάφ: Grishavena: 916, 2012).
- ▶ Η πολυπολιτισμική ή αλλιώς διαπολιτισμική διαδικασία γεννάει αναπόφευκτα προβλήματα κοινωνικής συνοχής, καθώς έχει ως σκοπό τη μεγαλύτερη, ποιοτικότερη και καλύτερη κατανόηση των άλλων πολιτισμών, την έγκαιρη πρόληψη φαινομένων βίας, που έχουν τις ρίζες του στη μισαλλοδοξία, στο δογματισμό, στο φονταμενταλισμό, ενώ παράλληλα επιδιώκει την εξάλειψη άγνοιας και της καχυποψίας του διαφορετικού, την ειρηνική συνύπαρξη διαφορετικών μεταξύ τους πολιτισμικών, θρησκευτικών και εθνικών ταυτοτήτων και πεποιθήσεων και την κάθαρση της ανθρώπινης σκέψης από κάθε είδους ιδεολογία, που στηρίζεται στην αρχή της ανωτερότητας και κατώτερότητας των λαών και των πολιτισμών (Μπαϊρακτάρης, 2015, 133-135)
- ▶ Ο πολιτισμός δεν είναι παρά ένα σύνολο τεχνικών και πρακτικών γνώσεων και δεξιοτήτων, που επιτρέπουν στον άνθρωπο να δρα επάνω στη φύση, ενώ κουλτούρα είναι οι κανονιστικές αρχές, οι αξίες, τα ιδεώδη, με άλλα λόγια το πνεύμα και γι αυτό ο συγκεκριμένος όρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί και στη θέση των όρων καλλιέργεια και παιδεία (Braudel, 2002: 56 όπ ανάφ Ζαχαριά, 2018:10)

- ▶ Ο όρος πολυπολιτισμικότητα αναφέρεται στο πλέγμα των πρακτικών προβλημάτων και των δικαιοπολιτικών διλημάτων τα οποία θέτει ενώπιόν μας το πραγματικά δεδομένο της πολυπολιτισμικότητας, όταν αυτή εκδηλώνεται στο πλαίσιο ενός και του αυτού κράτους ή, πάντως, στο πλαίσιο ενός οργανωτικά ενιαίου πολιτικού μορφώματος, εντός του οποίου το προνόμιο του καταναγκασμού ασκείται από μίαν ομάδα που εκφράζει μία και μόνη πολιτισμική έκδοχή, συνήθως, υπό δημοκρατικές συνθήκες, την έκδοχή της πλειοψηφίας (Παπαρρηγόπουλος, 1999)

Σε αυτόν τον ορισμό, υπάρχουν 4 στοιχεία τα οποία πρέπει να κρατήσουμε:

- 1) Η πολυπολιτισμικότητα φέρει στην επιφάνεια πρακτικά προβλήματα και δικαιοπολιτικά διλήματα. Τα πρακτικά προβλήματα προσπαθεί να τα απαντήσει η δημοσία κυβερνητική εξουσία (που θα στεγαστούν οι προσφυγές/μετανάστες, ποιο μέρος του προϋπολογισμού θα δοθεί στο μεταναστευτικό/προσφυγικό), ενώ τα δικαιοπολιτικά διλήματα συγκροτούν έναν γενικότερο αναστοχασμό, που πρέπει να κάνει ο κυβερνητικός μηχανισμός και η κοινωνία των πολιτών ώστε η προσαρμογή των Αλλών να είναι όσο γίνεται πιο εύκολη.
- 2) Η πολυπολιτισμικότητα είναι μια πραγματική κατάσταση
- 3) Εμφανίζεται στα πλαίσια μιας κρατικής οντότητας ή ενός πολιτικού μορφώματος.
- 4) Υπάρχει μία πολιτισμική πλειοψηφία που θα έχει το ρόλο του διαχειριστή. Η πολιτισμική πλειοψηφία οφείλει να διαμορφώσει τις συνθήκες εκείνες ώστε να ερθεί σε διάλογο με τις άλλες πολιτισμικές ομάδες που ανήκουν σ' ένα διαφορετικό συλλογικό πλαίσιο. Αναπόφευκτα εγείρονται ερωτήματα:

Σε ποιο βαθμό ένας πλειοψηφικό πολιτισμικό πλαίσιο αναφοράς μπορεί να υπαναχωρήσει σε επίπεδο δικαιωμάτων προς όφελος μιας πολιτισμικής μειοψηφίας?

Ποια είναι τα όρια της πολιτισμικής μειονότητας?

Ιδεότυπος της πολυπολιτισμικότητας

- ▶ Σύμφωνα με τον Αν. Παπαντωνίου (2/2010, Μοντέλα χειρισμού της εθνο-πολιτισμικής ετερότητας των μεταναστών στην Ευρώπη), ο ιδεότυπος της πολυπολιτισμικότητας έχει τα έξης χαρακτηριστικά:
 1. Δέσμευση για ανεκτικότητα και σεβασμό της εθνοτικής και πολιτισμικής ετερότητας
 2. Θετική αξιολόγηση και αποδοχή της εθνοτικής και πολιτισμικής παράδοσης και ταυτότητας των μεταναστών «ως κοινωνικώς επιθυμητής».
 3. Συνταγματική ή αλλού τύπου επίσημη αναγνώριση της πολιτισμική και εθνοτικής ποικιλότητας με ανάλογες μεταρρυθμίσεις στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο. Τυχόν μη αναγνώριση εκλαμβάνεται ως μορφή καταπίεσης.
 4. Ενθάρρυνση και προώθηση της πρόσβασης και της συμμετοχής των μεταναστών στους θεσμούς.
 5. Κατοχύρωση του δικαιώματος διατήρησης και καλλιέργειας του πολιτισμού προέλευσης (γλώσσα, θρησκεία, παραδόσεις)
 6. Αναγνώριση συλλογικών δικαιωμάτων, στα οποία περιλαμβάνεται και το δικαίωμα εξαιρέσεως των μελών μίας εθνο-πολιτισμικής ομάδας από ορισμένες γενικών ισχύουσες υποχρεώσεις.
 7. Αναγνώριση του δικαιώματος ίδρυσης εθνοτικών, πολιτισμικών και θρησκευτικών συλλογικοτήτων και (νομική και οικονομική) υποστήριξη της λειτουργίας του.
 8. Υιοθέτηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (εναλλακτικά: κρατική χρηματοδότηση της διγλώσσης εκπαίδευσης ή της εκμάθησης της μητρικής γλώσσας)
 9. Συμβατική υποχρέωση των ΜΜΕ (όρος αδειοδότησης) να χειρίζονται με ευαισθησία τα εθνοτικά ζητήματα
 10. Χορήγησης της ιθαγένειας στα παιδιά των μεταναστών και ευχέρεια κατοχής διπλής ιθαγένειας.
 11. Σεβασμός και αφομοίωση των μεταναστών στους συνταγματικούς θεσμούς και τις θεμελιώδεις αξίες της χώρας.

Θεωρητικά ζητήματα της πολυπολιτισμικότητας

- ▶ Ο Ξ. Παπαρρηγόπουλος (1999:6) θέτει 4 ζητήματα, τα οποία είναι:
- ▶ (1) γιατί άραγε ο φιλελευθερισμός να οφείλει καθόλου να εγκύψει στο πρόβλημα της πολυπολιτισμικότητας*, (2) κατά πόσον και υπό ποια έννοια οι διάφορες πολιτισμικές κοινότητες μπορούν να εγείρουν αξιώσεις προστασίας*, (3) αν ο τρόπος της ενσωμάτωσης των διαφόρων πολιτισμικών κοινοτήτων στο ενιαίο κοινωνικοπολιτικό κρατικό μάρφωμα πρέπει να επηρεάζει τις αξιώσεις αυτές και αν, τέλος, (4) μπορούμε να ελπίζουμε στην εξεύρεση κάποιου ενιαίου τρόπου αντιμετώπισης των σετικών ζητημάτων.
- ▶ *Ο φιλελευθερισμός είναι μια ατομοκεντρική θεωρία. Το πρώτο ερώτημα θέτει επί τάπητο το ερώτημα εάν ο φιλελευθερισμός πρέπει να ασχοληθεί με τη συνύπαρξη διαφορετικών εθνοτικών ομάδων. Το αποτέλεσμα είναι να έχουμε δύο διαφορετικές προσεγγίσεις. Από τη μία πλευρά, έχουμε τους φιλελευθερούς που προτάσσουν την ατομική ελευθερία, εναντιώνονται στην έμφαση που δίνεται στην πολυπολιτισμικότητα, αντιμετωπίζοντας της ως μια εκτόρπη από την προσηκουσα έμφαση στο άτομο. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει η ομάδα των κοινοτιστών. Οι κοινοτιστές, αντιθέτως, ισχυρίζονται πως η προστασία και η ανάδειξη της πολυπολιτισμικότητας είναι ο καλύτερος τρόπος, για να διαφυλαχθούν οι κοινότητες από τις διαβρωτικές επιπτώσεις της ατομικής αυτονομίας (Γιάννουσοπούλου, 2017:35)
- ▶ * Το δεύτερο ερώτημα ανοίγει ένα φιλοσοφικό διάλογο πάνω στα θεμέλια του φιλελευθερισμού, διάκριση ωφελισμού-δεοντοκρατικής ηθικής. Προς καλύτερη κατανόηση: Βλ. Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος (1999), Η πολυπολιτισμικότητα ως σύγχρονο πρόβλημα στο ΕΠΙΣΤΗΜΗ και ΚΟΙΝΩΝΙΑ, Άνοιξη-Φθινόπωρο, τευχ. 2-3
- ▶ Βασική πρόκληση
- ▶ Η βασική πρόκληση σύμφωνα με τον Γκόβαρη (2004) που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι σύγχρονες πολιτισμικές κοινωνίες αφορά κυρίως στην οργάνωση των σχέσεων των ντόπιων και των αλλοδαπών κατά τέτοιο τρόπο που η συνάντηση και η συνύπαρξη τους να μην οδηγήσει σε συγκρούσεις αλλά στην δημιουργική αλληλεπίδραση των πολιτισμών τους (Νικόλαου, 2019: 188).

Κρίση της Ευρωπαϊκής Πολυπολιτισμικότητας

► Κρίση της ευρωπαϊκής πολιτισμικότητας, τι σημαίνει?

- 1) Μη αποδοχή του μη Ευρωπαίου, του Άλλου που λογαριάζεται ως πιθανός κίνδυνος
- 2) Αξιοποίηση επιχειρημάτων από πολιτικούς σχηματισμούς που εστιάζουν στο συναίσθημα και κυρίως στην αποδοχή από την πλευρά των πολιτών του συνθήματος «ένα κράτος, ένα έθνος, ένας πολιτισμός». Επομένως, δίνουν έμφαση στις εθνοκεντρικές κοινωνίες. Επίκληση σε ανωτερότητα πολιτισμού ή θρησκείας κτλ.
- 3) Αμφισβήτηση ευρωπαϊκών αξιών πάνω στο θέμα της διαφορετικότητας. Αμφισβήτηση του φιλελεύθερου ιδεώδους (ελευθερίας και ισότητας). Αμφισβήτηση της αξιοπρέπειας
- 4) Αμφισβήτηση της θέσης, του έτους 1999, όπου «η Ένωση και τα κράτη-μέλη» της συμφώνησαν να εργαστούν προς τη σταδιακή θέσπιση ενός «Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου», με διακηρυγμένο μακροπρόθεσμο στόχο μία «κοινή διαδικασία α' σύλου και μία ενιαία νομική ρύθμιση ασύλου, ισχύουσα σε όλο το έδαφος της Ένωσης» (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε, Συμπεράσματα της Προεδρίας, 15-26 Οκτωβρίου, 1999, σημ. 13 όπ. Ανάφ. Ζύγουρα (Η ευρωπαϊκή διαχείριση της προσφυγικής κρίσης του 2015: μεταξύ «θεσμικών αποφάσεων» και «εθνικών πολιτικών»).

Μεταναστευτική και προσφυγική κρίση 2015

- ▶ Το καλοκαίρι του 2015 εισήλθαν στο ευρωπαϊκό έδαφος εκατοντάδες χιλιάδες μετανάστες ως αποτέλεσμα της κρίσης στη Βόρεια Αφρική και στη Συρία. Στην προέλευση τόσων προσφύγων, η Ευρωπαϊκή Ένωση έπρεπε να δράσει με γρήγορους ρυθμούς. Η μαζική άφιξη τόσο μεγάλου αριθμού ατόμων σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα αποτέλεσε μια μη διαχειρίσιμη πρόκληση ακόμη και για τις πλέον προετοιμασμένες χώρες της Ε.Ε. (Χατζηαντωνίου, 2019: 83)
- ▶ Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το 2015 στην ΕΕ εισήλθαν 4,5 εκατ. Άτομα, καταγράφοντας τον υψηλότερο ετήσιο αριθμό εισόδου μεταναστών στην ιστορία. Την προηγούμενη χρονιά είχαν φτάσει 3,8 εκατ. Άτομα, ενώ ποτέ μέχρι τότε ο αριθμός τους δεν ξεπέρασε τα 4,0 εκατ. Όσον αφορά στους αιτούντες άσυλο, από τις 626 χιλ. αιτήσεις ασύλου το 2014, ανήλθαν στο ιστορικά υψηλό 1,3 εκατ. Αιτήσεις για το 2015, ενώ σταθεροποιήθηκαν στις 1,2 εκατ. Το 2016 στις 28 ευρωπαϊκές χώρες (Κασιμάτη Ε & Παναγιωτοπούλου Ρ., 2018: 9).

Σε κρίση το ευρωπαϊκό μεταναστευτικό οικοδόμημα

- ▶ Η Χατζηαντωνίου (2019: 83) υποστηρίζει πως υπήρξε αδυναμία υποδοχής αυτού του μετακινούμενου πληθυσμού σε τρόπο ώστε να μην καταστρατηγούνται οι αρχές της Ε.Ε., ενώ οι μαζικές μεταναστευτικές ροές, έθεσαν το σύστημα σε κρίση. Συγκεκριμένα, η Χατζηαντωνίου αναφέρει πως:
 1. Οι υφιστάμενες δομές σε επίπεδο Ένωσης και κρατών μελών κρίθηκαν ως ανεπαρκείς για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που προέκυψαν από μια τόσο μεγάλη εισροή.
 2. Οι κοινοί κανόνες για την παροχή ασύλου κρίθηκαν ότι, αν και σημαντικοί, δεν είναι επαρκείς για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης του 2015.
 3. Τα πρότυπα δράσης σε πολλές περιπτώσεις, στην πράξη δεν εφαρμόζονταν (ιδίως στις χώρες που λόγω της γεωπολιτικής της θέσης, που είχαν υποστεί ιδιαίτερα έντονα τις συνέπειες της πίεσης)

Συμπέρασμα

- ▶ Η προσφυγική κρίση του 2015 ήρθε να αποκαλύψει την «έλλειψη πολιτική διακυβέρνησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά και τις βαθιές και εγκολπωμένες ασυμμετρίες, τη θηριώδη έλλειψη συντονισμού και τελικά την αδυναμία της Ε.Ε. να διαχειριστεί την κατάσταση των πραγμάτων στην λεγόμενη ευρωπαϊκή γειτονιά δηλαδή στην περιφέρεια ζωτικών της συμφερόντων (Παπαδάκης, 2019:1).
- ▶ Δυστυχώς, η ελληνική κυβέρνηση, μετά τις αλλεπάλληλες διαπραγματεύσεις με την Ευρωζώνη, τα μνημόνια και την οικονομική κρίση που την βάραινε, δεν εκτίμησε και φυσικά ούτε διαχειρίστηκε τις μεταναστευτικές ροές, οι οποίες κλιμακούμενα κατέφθαναν στα ελληνικά παράλια, μέχρι τις 800.000 και πλέον πρόσφυγες ήρθαν στο ελληνικό έδαφος μέσα στο χρόνο (Αδάμ, Κ, 2015 οπ ανάφ Παπαπάνου Π, 2016:47)

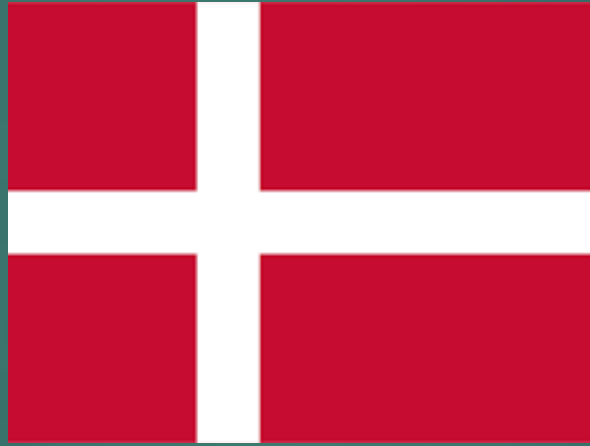
Πολιτικός αντίκτυπος

- ▶ Οι επισφάλειες που δημιούργησε το διευρυμένο κοινωνικό κόστος της κρίσης, έδωσε το έναυσμα στις πολιτικές δυνάμεις της Άκρας Δεξιάς να εργαλειοποιήσουν φόβους, προβληματισμούς και ανασφάλειες και να διεκδικήσουν μια θέση στην εξουσία (Παπαδάκης, 2019)
- ▶ Πρωθυπουργός Όρμπαν

Πρωθυπουργός Όρμπαν

- ▶ Ο Ούγγρος Πρωθυπουργός, Όρμπαν είχε προτείνει να ενισχύσει η Ε.Ε. τα βόρεια σύνορα της Ελλάδας, εφόσον τα θαλάσσια έχουν αποδειχτεί τόσο δύσκολα στη φύλαξή τους. Αυτό φυσικά θα καθιστούσε την Ελλάδα σε μόνιμο υποδοχέα προσφύγων και μεταναστών χωρίς την εύκολη έξοδο τους και πιο συγκεκριμένα σε αυτό που πολλοί αρθρογράφοι και αναλυτές έχουν χαρακτηρίσει ως «αποθήκη ψυχών» (Λυγερός Σ., 01/2016 οπ ανάφ Παπαπάνου Π, 2016:50)
- ▶ Τόσο η Ουγγαρία όσο και η Πολωνία είχαν αρνηθεί να δεχτούν ακόμη και έναν αριθμό προσφύγων. Ήταν πολλές οι ευρωπαϊκές χώρες που είχαν τρομοκρατηθεί από την μαζική είσοδο προσφύγων και μεταναστών και είχαν αρχίσει πλέον να λειτουργούν και να αποφασίζουν πλέον σε κρατικό επίπεδο και όχι ευρωπαϊκό (Παπαπάνου Π, 2016:50)
- ▶ Η Σουηδία, όταν έφθασε στο όριο των 190.000 προσφύγων, επανέφερε τους συνοριακούς ελέγχους. Η Δανία που μέχρι στιγμής φιλοξενεί μερικές μόνο χιλιάδες πρόσφυγες έθεσε νόμο κατά τον οποίο οι αρχές του κράτους έχουν το δικαίωμα να κατάσχουν πολύτιμα αντικείμενα που κρατούν μαζί τους οι πρόσφυγες που καταφθάνουν προκειμένου να τους παράσχει τα έξοδα φιλοξενίας τους (Παπαπάνου Π, 2016:50). Η Μαρί Λεπέν αξιοποίησε τη ρητορική της και έγινε φιναλίστ των γαλλικών προεδρικών εκλογών.

Μουσουλμανικός κόσμος vs Γαλλία

- ▶ Ιανουάριος 2015: Charlie Hebdo (Κεφαλά, 2018)
- ▶ 13/11/2015 Παρίσι – 129 νεκροί (Κεφαλά, 2018: 62)
- ▶ Το απόγευμα της 13ης Νοεμβρίου 2015, σημειώθηκε σειρά από βίαιες επιθέσεις στο Παρίσι, στη Γαλλία και συγκεκριμένα στο 10ο και 11ο διαμέρισμα του, καθώς και στο προάστιο του Σαιν-Ντενί. Από τις εννιά το βράδυ και για τρεις ώρες περίπου οι περιοχές αυτές συγκλονίστηκαν από 3 εκρήξεις και πυροβολισμούς. Η πλέον δολοφονική επίθεση με τα περισσότερα θύματα έγινε σε συναυλία στο θέατρο Μπατακλάν στο οποίο δολοφονήθηκαν 129 άνθρωποι και τραυματίστηκαν 200. Στην διάρκεια της μάχης που έγινε με την αστυνομία σκοτώθηκαν 8 ένοπλοι. Τη ευθύνη ανέλαβε το Ισλαμικό Κράτος (Κεφαλά, 2018: 62)
- ▶ Τέσσερις νεκροί και τέσσερις τραυματίες, είναι ο απολογισμός από την ομηρεία σε σούπερ μάρκετ στη πόλη Τρεμπ της νότιας Γαλλίας, που πήρε τέλος μετά από έφοδο της αστυνομίας. 192 Νεκρός είναι και ο δράστης, ο Ραντουάν Λακντίμ, ο οποίος νωρίτερα είχε δηλώσει πίστη στο Ισλαμικό Κράτος και πιστεύεται πως έδρασε μόνος. Η εξτρεμιστική οργάνωση έσπευσε να αναλάβει την ευθύνη για την αιματοχυσία (Κεφαλά, 2018: 62)

Όπως εύλογα η εργαλειοποίηση του φόβου έγινε το κύριο πολιτικό επιχείρημα της Άκρα-Δεξιάς.

Υπ.Η θρησκεία είτε δημιουργείται από τον άνθρωπο (κοινωνική κατασκευή) είτε αποκαλύπτεται σε αυτόν (αποκαλυπτικές θρησκείες: Χριστιανισμός, Ισλαμισμός, Ιουδαϊσμός) αποτελεί φορέα συλλογικού νοήματος αλλά και στοιχείο της παράδοσης που κληροδοτείται από γενιά σε γενιά (Ζαχαριά, 2018: 7)

Καταλήγοντας:

- ▶ Το ζήτημα της ενσωμάτωσης των μεταναστευτικών ροών είναι ένα πολιτικό ζήτημα που απασχολεί τις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. χωρίς να έχει βρεθεί κάποια λυσιτελής αντιμετώπισή του {...} Αυτό που παραμένει αναλλοίωτο είναι το κυρίαρχο πρόβλημα της διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών και η χάραξη της πολιτικής ενσωμάτωσης που θα αναζωογονήσει την εθνική οικονομία και θα ανακουφίσει αφενός τους μετακινούμενους πληθυσμούς και αφετέρου τις τοπικές κοινωνίες υποδοχής (Κασιμάτη Ε, & Παναγιωτοπούλου 2018:: 37)
- ▶ Μπορέλ, Ύπατος Εκπρόσωπος της Ε.Ε. υποστήριξε τη Δευτέρα στις 15 Μαρτίου πως: «πρέπει να συντονίσουμε την εσωτερική και εξωτερική διάσταση του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση. Πρέπει να εργαστούμε για μία ασφαλή, δίκαιη και ομαλή μετανάστευση». Μεταξύ άλλων, ανέφερε πως: «πρέπει να συντονίσουμε καλύτερα τις δραστηριότητές μας, τις πολιτικές μας συνδέοντας τη μετανάστευση με την ανάπτυξη». Επομένως, μπορούμε να συμπεράνουμε πως το μεταναστευτικό είναι ένα ευρωπαϊκό ζήτημα και ο κ. Μπορέλ καλεί τους ευρωπαϊκούς αξιωματούχους και τους κυβερνητικούς παράγοντες να δουν τη μετανάστευση όχι ως ένα «εχθρό» αλλά ως πλούτο (Parekh). Βλ. <https://www.protothema.gr/world/article/1104720/mporel-prerei-na-ergastoume-gia-asfali-dikaii-kai-omali-metanasteusi/>
- ▶ Είναι σημαντικό η Ε.Ε. να ενδυναμώσει τις αναπτυξιακές σχέσεις και συμφωνίες με τις γειτονικές χώρες που αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω της κρίσης στη Συρία, αλλά και η διπλωματική προσέγγιση της Συρίας ώστε να βρεθεί λύση για την κρίση. (Μαρκοζάνη, 2015: 18)
- ▶ Είναι αναγκαίο όσο ποτέ άλλο να έρθουμε σ' ένα άμεσο διάλογο με την Τουρκία. Η Τουρκία έχει χαρακτηριστεί ως έταίρος-κλειδί στην μακροπρόθεσμη διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος, κάτι το οποίο ενισχύει κατά πολύ την διαπραγματευτική θέση της γειτονικής χώρας όχι μόνο στις συνομιλίες της Ε.Ε. αλλά και στον καθοριστικό ρόλο που έχει στο θέμα της ασφάλειας των θαλασσιών συνόρων της Ευρώπης στο Αιγαίο (Βοσκόπουλος, Γ.. 2016 σπ. Ανάφ. Παπαπάνου, 2016: 47)

Βιβλιογραφία

- ▶ Γιαννουσοπούλου Ασπ. (2017), Η πολιτική της Αναγνώρισης στο έργο του Ch. Taylor, Θεσσαλονίκη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- ▶ Grishaeva E. (2012), Multiculturalism as a Central Concept of Multiethnic and Polycultural Society Studies, Journal of Siberian Federal University. Humanities & Social Sciences 7 (2012 5) 916-922
- ▶ Ζαχαριά Ν. (2018), Πολιτισμική ετερότητα και Διαπολιτισμικότητα στην εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- ▶ Ζύγουρα Βασ, (2018), Η ευρωπαϊκή διαχείριση της προσφυγικής κρίσης του 2015: μεταξύ «θεσμικών αποφάσεων» και «εθνικών πολιτικών», Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας Jean Monnet, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- ▶ Κασιμάτη Ε. & Παναγιωτοπούλου Ρ. (2018), Μεταναστευτικό και προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2017: Ζητήματα ενσωμάτωσης και κοινωνικής αποδοχής, Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας Jean Monnet, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, working paper Nr. 10/2018
- ▶ Κεφαλά Π. (2018), Ισλάμ και Ισλαμικός εξτρεμισμός, 2001-2017: Η περίπτωση της Γαλλίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- ▶ Λάβδας, Κ. (1999), Η πολυπολιτισμικότητα και η θεωρητική κληρονομιά του Εθνικού κράτους, Επιστήμη και Κοινωνία, 2-3, Αθήνα: Σάκκουλας, σσ. 27- 51.
- ▶ Μαρκοζάνη (2015), Παράνομη μετανάστευση, Ασφάλεια και Ευρωπαϊκή πολιτική, Αθήνα, Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας Jean Monnet, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Βιβλιογραφία

- ▶ Μπαϊρακτάρης Αυγ (2015), Θεολογία και θρησκευτικός πλουραλισμός σε ένα σύγχρονο κόσμο, Μελετήματα Οικουμενικής Θεολογίας Α, Θεσσαλονίκη, 2015
- ▶ Νικολάου (2019), Μετανάστευση, πολυπολιτισμικότητα και οι προκλήσεις για την εκπαίδευση, Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Περιοδικό «εκπ@ιδευτικός κύκλος», Τόμος 7 , τεύχος 2
- ▶ Παπαδάκης, Ν. (2019), Το Κοινωνικό Κόστος της Κρίσης, Ανισότητες, Ανεργία-Επισφάλεια και Ευρωσκεπτικισμός στην Ευρώπη σήμερα. Σημειώσεις για την κατάσταση των πραγμάτων και τις προκλήσεις για τη δημόσια πολιτική σε Ευρώπη και Ελλάδα, στα Τετράδια Πολιτικής Επιστήμης, no. 9, Οκτώβριος 2019 (υπό δημοσίευση)
- ▶ Παπαπάνου Παν. (2016), Το Προσφυγικό Ζήτημα: Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις και ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Θεσσαλονίκη, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- ▶ Παπαρρηγόπουλος Ξ. (1999), Η πολυπολιτισμικότητα ως σύγχρονο πρόβλημα στο ΕΠΙΣΤΗΜΗ και ΚΟΙΝΩΝΙΑ, Άνοιξη-Φθινόπωρο, τευχ. 2-3
- ▶ Σούρλας Π. (2017), Δημοκρατία και Αυτονομία, εκδ. ΠΟΛΙΣ, Αθήνα.
- ▶ Τόλιου Α. (2020), Διαχείριση της πολιτισμικής σταθερότητας από τους εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. (Μετανάστες – πρόσφυγες και αποδοχή αυτών στη σχολική πραγματικότητα), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Αθήνα

Βιβλιογραφία

- ▶ Χατζηαντωνίου Αικ. (2019), Αντιμετωπίζοντας την Παράτυπη Μετανάστευση: Ανάλυση και Αποτίμηση της Διεθνούς Επιρροής και «Επίδοσης» της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ιούνιος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών
- ▶ Σύνδεσμοι
- ▶ <https://www.protothema.gr/world/article/1104720/mporel-prepei-na-ergastoume-gia-asfali-dikaii-kai-omali-metanasteusi/>
- ▶ http://www.ecclesia.gr/greek/press/theologia/material/2010_2_8_Papantoniou.pdf
- ▶ https://refugeeobservatory.aegean.gr/sites/default/files/ST-Nea%20geografia_0.pdf